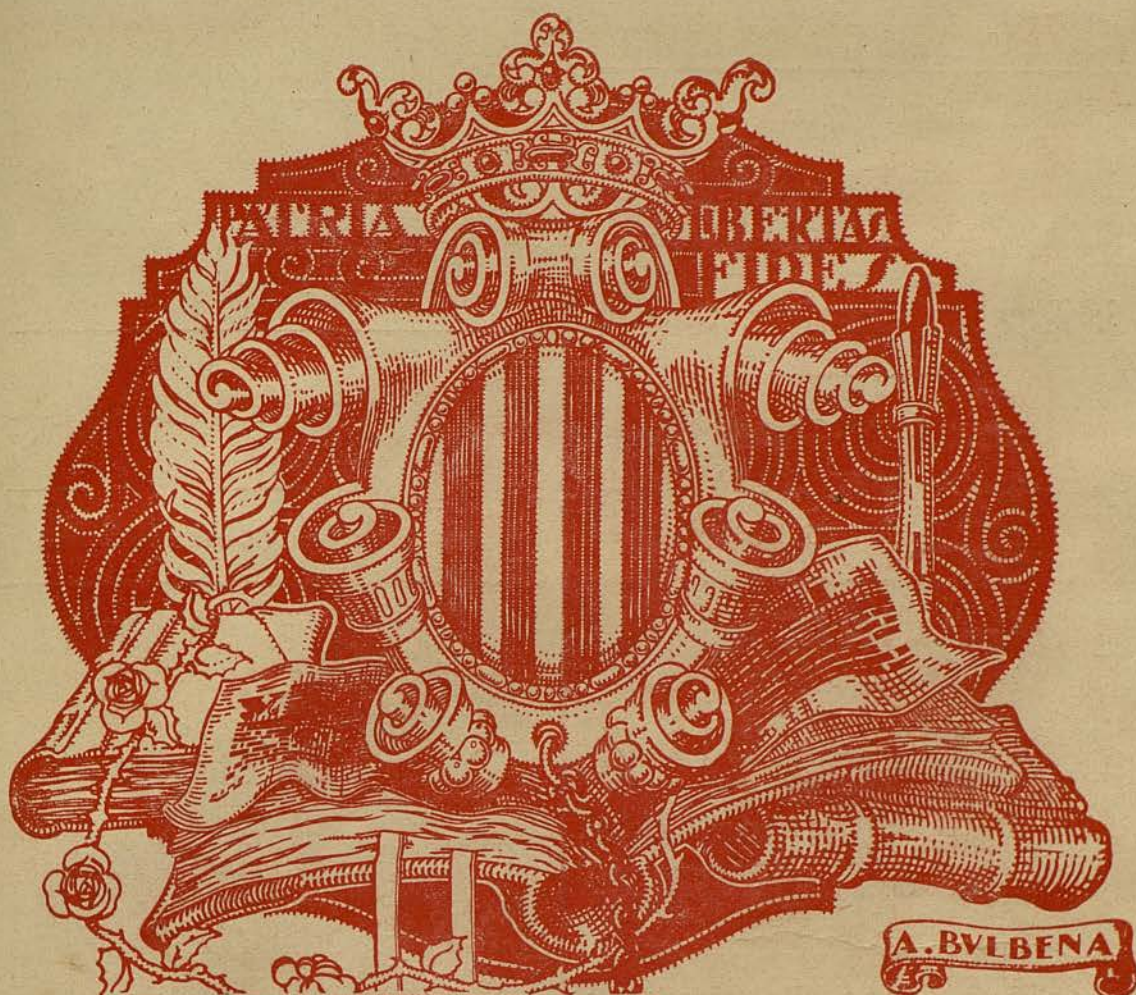

NIV ARTISTIC ~REVISTA~

Núm. 14

Preu: UN ral

Fabricació de Genres de punt

Exportació - Articles d'ocasió - Importació

Los Dollars

J. Renom Garriga, S. en C.

DESPATX:

Salmerón, 56 - BARCELONA (Gracia)

Telèfon 43 G.

CLÍNICA

— DELS —

Doctors Emili Oños i Josep Marsal

del Hospital Clínic i Còs Mèdic Municipal

MEDICINA GENERAL

Especialistes en enfermetats de la
pell i malalties genito-urínaries

Tallers, 48 bis, pral. BARCELONA

De 12 $\frac{1}{2}$ a 1 $\frac{1}{2}$ i de 7 a 9

Cristall - Pisa - Porcelana

Llorenç Balagueró

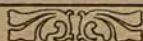
Travessera, 61 Torrent de l'Olla, 75

Servei especial per a CAFES

: BARS i XACOLATERIES :

ARTICLES PER A REGALS

Sastrería

Casa Capdevila

Plaça Rius i Taulet, 5

— GRACIA —

(Al costat de l'Estant)

ARTE

Taller de Fotogravats

Mallorca, 191

Telèfon 3108 A

PIDASE EN TODAS PARTES

Cada 200 cupones de Ahorro son
valederos para una libreta de la
CAJA POSTAL DE AHORRO
o CAJA AHORROS DE BARCELONA.
Con la imposición de una peseta
o 20 sellos de Ahorro de 0,05 ptas.

Demaneu-lo a tot arreu

Editorial i Llibreria d' Art

M. BAYÉS

Tallers, 32, pral.

BARCELONA

Acaba de posarse a la venda el primer fascicle de l'obra

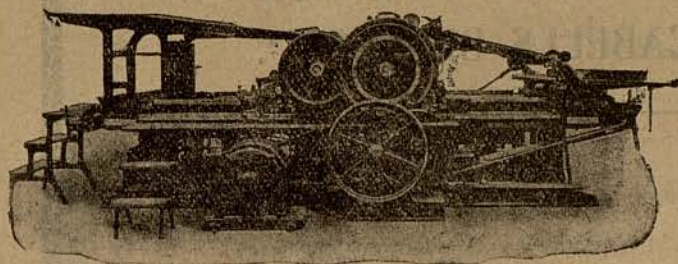
LA CATALUNYA PINTORESCA per En XAVIER NOGUÉS

Taller de construcció i reparació
de Màquines

DE

Pons i Silvestre

Especialitat en les de Arts Gràfiques
Traslats, Montures, etc.

PASATJE DE LA MERCÉ, 5
Teléfon A 4852

BARCELONA

Fàbrica de llibres ratllats
i objectes d'escriptori

Francisco

Salellas

Corts Catalanes, 644

(entre Passeig de Gracia i Claris)

Teléfon 3514 A

BARCELONA

Sastreria de Florenci Vall

Gran assortit en genres d'alta novitat

Especialitat en la mida

Carrer de Menéndez Pelayo, 12
(abans Torrent de l'Olla)

BARCELONA
(GRACIA)

PILOSUBLIMAB

EL MELLOR REMEI I EL PERFUM MES FI

Usant-lo es combat i s'evita la
CALVICIE, la TINYA PELADA
∴ i els CABELLS BLANCS ∴

Es ven en Farmacies, Droguerías i Perfumerías

DIRIGIU LES DEMANDES A

“Higiénica Española Colom” (S. A.)

Consell de Cent, 336, pral.-Teléfon A 5396-BARCELONA

Redacció i Administració: Llibertat, 4 — Barcelona

Amb el pensament tan lluny...

En la serena pau de cada dia
tota calma i subtil com un desmai,
s'esplaia lo meu cor en llunyania
mentre l'esguard s'enfila per l'espai.
Infón la placidés de l'hora bella
una abstracta poesia rutilant
que més persistent és, quan la parpella
de l'infinit es clou. Vaig allunyant
de mon entorn la vida rumorosa,
i em sembla retornar a la joiosa
florida dels meus anys de joventut.
Llavors, insatisfet, ploro amb recança
per un goig ideal que mai s'alcança
i un amor correspost que's ja perdut.

J. VIVES I BORRELL.

CRONIQUE CIUTADANES

LA SARDANA

No creguis, amic llegidor, que vulgui glosar aquesta dansa nostra, perquè cap nova lloança pot fer-se després d'haver-nos extasiat amb la paraula del mestre.

Però cal que quelcom ne digui avui, encar que sigui un xic dolorosament.

Fou per etzar que acompanyant un amic meu provincià que visitava per primera volta la nostra ciutat i que volia comprovar una fantasia esbogerrada que s'havia forjat de la Barcelona lleugera i noctàmbula, entràrem en una d'aquestes barraques que anomenem amb noms estrangers i aon acut la nostra joventut per alleugerir-se grollerament de la fadiga d'un dia de treball.

L'amic provincià obria els ulls a tot obrir per a descobrir en el recó més amagat aquella maldat que tant li havien exagerat. Jo restava abstret en les meves eternes preocupacions.

Tot de sobte l'orquestra, si orquestra pot dir-se de quatre instruments cridaners i mal àvinguts, comença la tonada d'una sardana ben coneguda, i jo vareig sortir com per encant del meu ensopiment; els meus ulls vegeren tot çò que no havien vist fins llavors.

Per aquell mateix lloc aon havien desfilat una a una i sens descans aquelles pobres *artistes* que passen un moment per l'escena sota el reflexe de la llanterna com seguint la folla carrera del seu devallament, fent gala d'una veu malaltissa o descarada o bé d'una lleugeresa feixuga o atolondrada; davant d'aquell mateix públic exigent i cridaner que riu estúpit i gesticula nerviosament sentint-se tot ell enlluernat, apareixia llavors una pobra dona esquàlida, d'ulls pintats exageradament i llavis vermells de pintura, vestida de catalana com en aquells cromos de *les provincies* que col·leccionàvem de petits.

I aquella dona, senyors, al compàs d'una música estimada començava a puntejar d'una estrafularia manera la nostra

dansa nacional, tot acompanyant-la de contorsions eròtiques i taral·lejant una lletra infame arranjada per a la tonada de la sardana.

Llavors em vareig recordar de la paraula del mestre:

No és la dansa lasciva, la innoblè...

i hauria cridat ple d'indignació.

Però vareig tenir que restar callat, perquè al termenar ella el públic esclatà amb una ovació formidable, creient de bona fè que aixís complia un deure de patriotisme.

Llavors l'amic provincià em preguntà què era allò, i li vareig contestar que era una dansa popular, sens atrevir-me a dir-li que era *la nostra dansa*.

Uns jovenets descarats del meu costat elogiaven el gest d'aquella *artista* forastera que sabia parlar en la nostra llengua les cançons nostres, però en un recó més al fons dos homes ja fets i uniformats, assentats al costat de dos dones grosses i mal forjades, reien a tot pler fent-ne mofa, ensenyant dos rengles de dents grosses...

I el públic, aquell públic covard que no sap demostrar són patriotisme a plena llum, s'entusiasma allí davant del gest cínic d'aquella coblejadora.

.....

Apoderat d'un gran pessimisme vareig pregar al meu amic que marxessin, i una volta al carrer, retornant a casa tot dolorit de çò que havia vist, al passar per una plaça d'una barriada extrema, vareig sentir una cobla llençant a l'aire els tons metàlics d'una sardana; un estol de noies més que de joves, la puntejaven.

I en elles, en elles que'ns ensenyaren primer que ningú que arrencada una insignia se'n pot portar una altra, vareig retrobar l'esperit de la nostra terra que abans havia vist escarnit.

I en la claror d'aquells ulls plens de nostre mar, i en la gràcia gentil d'aquelles figurines, vareig comprendre que elles fan de la nostra dansa

*... la dansa més bella
de totes les danses que's fan i es desfan...*

SAM.

La cançó de les ones

FLOR DE LA MAR BLAVA

Regina formosa, bella en plenitud,
flor de la mar blava ¡Deu te do salut!

Perla de les ones, Dea de l'encís,
digas-me què't manca per sè un Paradís;
digas-me què't manca, quan et ve a adorar,
omplin-te de liris, l'escuma del mar,
quan ceneix ta vesta amb ric cobricel,
l'atzur de la volta divina del cel...

¡Oh! tu que fulgures en la serenor
de les albes rosa de les postes d'or,
tu qui veus la pira com flam abrusat
del Sol que t'esguarda amb ull encisat,
tu a qui bressen màgics els ritmes del vent
i la lluna et fila un pali d'argent,
tu que ets apartada d'horitzons mesquins
i'l lleueig et glosa cantars peregrins,
i contes els besos que't van a donar
les dolces gavines sota l'atzur clar,
i de l'alba perla entens el sospir
quan dins la conquilla és sol al florir,
tu que resplandeixes entre'l mar serè
i has fet de tes platges altar de la Fè,
escolta, Regina, lo que't diu el cant,
el cant de les ones que venen i van.

«Som les ones que venim
i et portem nacre en ruixim...
Quan a la mar retornem
ta dolçura ens emportem.

Perla de les ones, flor d'excelsitud,
en tes auries platges trobem la quietud...;
nostra escuma ungeixes de santa dolçor
quan besem tes plantes, perdem l'amargor.

Eterna canturia a tos peus filem
les ones morades que venim i anem;
canturia somniosa, himne sospirant
oració de l'aigua tota palpitant;
gronxant ametistes, la cantem a plé
damunt de tes platges, altars de la Fè.

Prega, doncs, perla del mar,
que'l cel te voldrà escoltar;
prega perquè al pescador
li porti la barca a port;

Si un jorn la tempesta esclata vibrant
fervint de les aigues el sí escumeiant,
si en la boira negra com vel de taüt
vinclant-se la barca sa ruta ha perdut;
si en jorn de turmenta, en fera dissort,
plana sobre l'aigua l'ala de la mort;
si'l bufarut ronca fer i delirant
i espanta les ones que venen i van.
¡oh! Barceloneta, resa amb cor i anhel
que'n ta Fè divina t'escoltarà el cel;
revindrà la calma i la gran dolçor
a tes auries platges de sacra bellor;
tornarem les ones, que anem i venim,
de meragda i perles a dar-te ruixim;
i per ta Fè santa, per ta alta fè en Deu,
mil toies d'escuma veuràs a ton peu;
sa llar, rica i plena, tindrà el pescador,
sa lleugera barca gronxarà el peix d'or;
tindrà xarxa fina de malla subtil,
la vela argentada de neu i marfil,
sa anca d'esperança fulgurarà al sol
brillant a les gales d'hermós tornassol,
fins que, en mars mirífics, buscant aigua-mel,
sa barca encantada farà via al cel.»

¿Sents, Barceloneta? Això et van resant
les ones que venen, les ones que van...
Flor de la mar blava, voltada d'encís,
digues, doncs, què't manca per sè un Paradís.
Eis tota vestida de sagrada albor,
del sol i la lluna tens l'argent i l'or;
tens blanques gavines que't van a adorar,
tens toies de liris i perles del mar,
tens barques xamoses de proa subtil
amb veles flotantes de neu i marfil;
reculls les meragdes que'n gloria triomfant
et donen les ones que venen i van
i ostentes, divina, sota el cel serè
en ton regí cingul, la llum de la Fè.
Flor de la mar blava, si ets tota un encís,
ja rès més et manca per sè un Paradís.

Filla de Barcino, bella en plenitud,
flor de la mar blava ¡Deu te do salut!

REMEI MORLIUS D'ANDREU.

EXPOSICIÓ D'ART 1919

La Exposició d'Art d'enguany és una de les més fluïxes de totes les que hem vist d'uns anys ençà. Hi falten algunes firmes escullides; d'altres ben reconegudes hi han contribuït amb obres mediocres, i, finalment, les noves tendències ho han acabat d'enlletgir. El cas que's donà la darrera vegada, de que a les Associacions artístiques renombrades se'ls hi permetés tot i als independents se'ls tractés a baqueta, s'ha repetit aquest any amb *crescendo*, i mentres als últims se'ls rebujaven obres de tendències i procediments moderns, adhuc havent-hi en el jurat un pintor independent (el nostre amic Tusquellas), en les sales del Círcol de Sant Lluç es donava cabuda i aculliment als *fauves* de l'Associació Courbet, que malgrat tot çò que diguin els entusiastes de la moderníssima escola, han constituït una nota discordant, d'un efecte deplorable, sarcàstic, al costat dels magnífics quadres d'en Fortuny, obres de mà mestra en dibuix i pintura.

Nosaltres, al fer la ressenya de l'actual exposició, començarem per allà a on segurament hauràn acabat els demés crítics: per la secció d'independents. Aquesta és, sens dubte, una de les més interessants de la present manifestació d'art, puix que en ella hi figuren algunes obres de firmes joves i desconegudes, que revelen temperaments força remarcables i de afalagadors pervindres.

Citarem en primer lloc als *nostres* expositors que per

primera volta han concorregut en grup a una exposició general d'art, i que si bé no hem pogut veure reunits en una mateixa sala, malgrat els treballs de l'amic Tusquellas, que, com ja hem dit, ha format part del jurat d'admissió i col·locació, han acreditat el nom del «Niu Artístic» amb ses obres serioses, fermes i acabades, donant l'impressió de que en nostre estatge s'hi fa art veritable, i de que els nostres companys poden crear-se un nom que els obri el camí de la gloria i la popularitat.

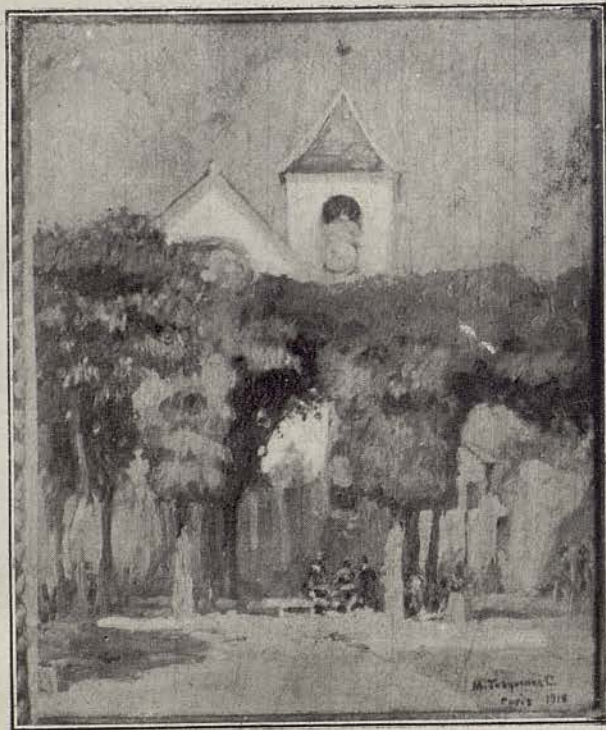
Miquel Tusquellas

En Miquel Tusquellas presenta quatre boniques teles de petites dimensions, visiblement influenciades pels moderns mestres de la pintura francesa, que en la seva llarga estada a París haurà estudiat i admirat, empapant-se del seu art gràcil.

En Ramon de Foix ha portat a la Exposició tres paisatges de Bagà i un retrat, de modernes tonalitats, riallers, tots ells molt remarcables.

El tremp que presenta en Josep Masdeu és d'un atreviment que sols ell pot assolir, i en el que no se sap que admirar més, si la concepció o la execució.

D'en Antoni Cassà ja'n diguerem en un de nostres nombres anteriors, el concepte que'ns mereixia, i avui sols devem afegir que'ls dos paisatges que exposa són una ferma prova del seu valer.

Esglesia de Chennevières

També en Joan Marcè s'acredita de bon impresionista amb ses notes de color «Contrallum» i «A ple sol», que'l mostren una vegada més l'artista segur que avença a cada nova manifestació artística.

El paisatge d'en Anselm Doménech, és potser un xic fret, però construït amb honradesa i sacrificant l'efecte a la veritat.

En Josep Fontana presenta tres paisatges un xic durs de color, com tot lo seu, però que denoten bona visualitat i perspectiva.

I el nostre Eduard Serra un gouache picaresc, de correcte dibuix i colorit, que pot competir amb les millors firmes del gènere, i que per certes raons *artístiques* ha sigut admès però no exposat.

Això en quant a la secció de pintura.

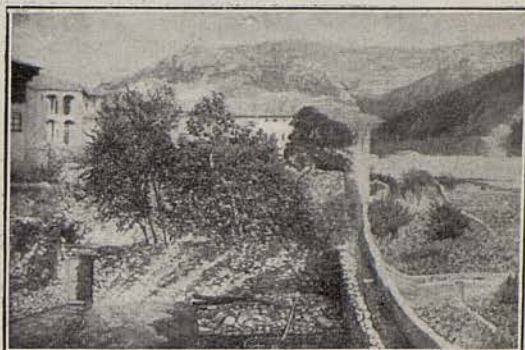
En la d'escultura són de notar, en primer terme, els tres bustos que presenta en Claudi Tarragó, que són de lo millor que hi ha en la Exposició.

I els dos d'en Francesc Sánchez, correctíssims i d'envejables condicions.

Finalment, els dos dibuixos a la ploma d'en Francesc Oltra, de difícil execució, ens el mos-

Ramón de Foix

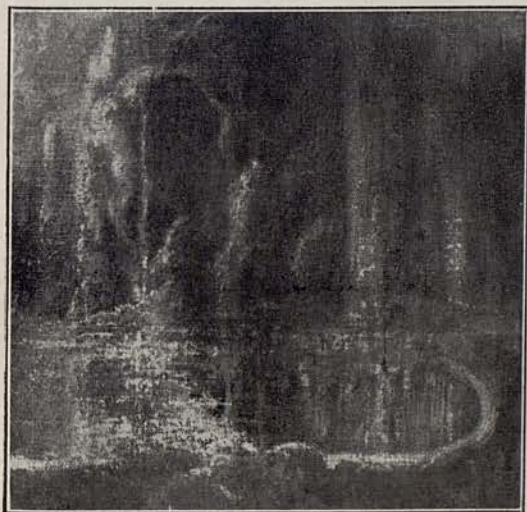

La Clota (Bagà)

tren un verdader estilista en una de les innombrables derivacions de l'art decoratiu.

* *

Entre els demés expositors en aquestes sales d'independents, destaquen, per són personal estil, per sa pulcre execució, pel acert en l'assumpte o per altres qualitats remarcables: en Gabriel Amat, amb «Torrent», d'un cromatisme ingenuu; en Antoni Badrinas, amb dos paisatges; na Adeline Bocquet, amb uns escardots ben encertats; en Laureà Bonet, en «Cap al tard»; en Josep Bou, en «Estudi» i «De cap al tard»; en Lluís Campello, amb tres tremps; en Gabriel Comas, amb un retrat; en Miquel Farré, amb un dels dos paisatges que exposà; en Angel Fernández Castañé, amb un tremp; en Lluís de Luna Fernández, amb una encertada nota barcelonina; en Joaquim Freixes Sauvi, amb «L'hora daurada»; en Adolf Hübner, amb «La Primavera»; en Ramon Jou, amb un bodegó que'ns mostra un altre aspecte del conegut dibuixant; en Francisco Marsà, amb quatre notes molt justes; en Miquel Muntané, amb un bodegó i un interior; en Miquel Navarro, amb dos notes; en Josep Navarro, en «Claror de posta»; en Joaquim Pallarès, amb un apunt i un retrat; en Sebastià M.ª de Plaja, amb dos jardins; en Pere Pruna, amb un

Els xiprers

Josep Masdeu

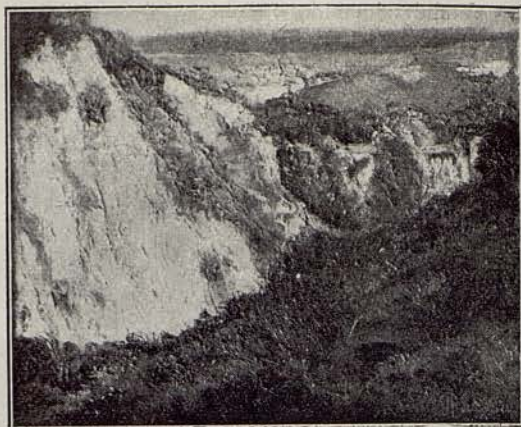
paissatge; en Ramón Ribas, amb un estudi; en Josep Sancho, amb «Un vot»; en Ernest Soler de les Cases, amb un quadre de grans dimensions i de gran inspiració; en Ugo Staccioli, en «La fruitera»; en Pau Torres amb un paissatge, i en Jaume Vila, en «La Gitana».

Dels escultors, el mestre Rafel Atché, amb un magnífic guix; en Joan Carreras i en Josep de Oro, també amb guixos; en Joan B. Folà, amb un cap de bronze; en Pere Jou, amb dos esculptures de fusta; en Josep Pujol Montané, amb un superb elefant en guix patinat; en Antò Sans, amb un cap de pedra; en Ròmul Staccioli, amb una col·lecció de reproduccions en bronze; i en Ramón Teixé, amb dos retrats de ferro repujat.

I per acabar, mencionem un dibuix alegòric d'en Francisco Arola; un ex-libris d'en Modest Casademunt; tres dibuixos colorits d'en Valentí Castany; un dibuix per teixit d'en Albert Centelles; unes il·lustracions d'en Emili Ferrer; un dibuix d'en Carles Ismer; un brodat de na Clemence Adélaïde Jacquinet; un tapiç d'en Ramón López Morelló; un treball en cuir d'en Joaquim

Antoni Cassà

Fondalada

Navas; uns dibuixos a la ploma d'en Josep Opisso; un ferro repujat d'en Miquel Paredes; «Realitat», d'en Enric Pfaff; i un dibuix aquarellat d'en Eduard Vacarisas.

*
**

El Comitè d'aquesta Exposició ha volgut retrer homenatge a dues figures del passat segle, i ha dedicat una sala al gran Marià Fortuny i una altra a l'insigne dibuixant Lluís Rigalt.

Això ha estat al nostre judici un desafortunat, puix com ja diem més amunt, en les manifestacions actuals d'art abunden les obres de tendències i procediments moderns, i és un contrast massa viu el que s'estableix entre dites obres i les d'escola vuitcentista, de çò que'n resulten comentaris

Conrallum

Joan Marçà

Anselm Doménech

poc edificants, comparacions enutjoses i partidismes de banderia.

Entre les teles que figuren en la sala Fortuny n'hi han algunes de verament excepcionals, perfectíssimes de dibuix i amb una tal riquesa de color, que bé poden calificar-se d'obres mestres, sense parió en la pintura moderna.

Els dibuixos d'en Rigalt també ens mostren que abans es dibuixava com cal, i que un senzill apunt de llavors valia per varis quadres de la última moda.

* *

Altres dues sales han estat dedicades als pintors recentment desapareguts, en Salvador Florensa i en Manel Cusí, en les que hi figuren bon nombre d'obres d'abdós.

Els paisatges d'en Florensa, plens de vida, semblants alguns d'ells als d'en Rusiñol, però sense aquell matís romàntic, encomanen l'alegría al visitant i el predisposen benhauradament.

D'en Cusí hi ha tota la seva carrera: obres de joventut, inexpertes; obres de transició; obres de maduresa, plascèvoles; demostrant sempre totes elles un temperament honrat que a cada nou pas s'aferma.

* *

Argentona

El gran tríptic d'en Galofre Oller, amb els seus bocets, que ocupa tota una altra sala, és d'una valenta concepció. L'il·lustre autor del «Boria avall», aturmentat per una piadosa idea de Pau, ha volgut donar expressió al seu pensament plasmant en figures pictòriques els seus anhels, la seva il·lusió, i després de una serie d'apunts (més bé diríem quadres complets i acabats), ha traslladat a la tela aquelles figures donant-les-hi les formes i la significació d'aquella sublim visió. Es una obra que honra al mestre, i més en aquests temps de visions esquifides.

Eduard Serra

Vergonya

Des de Sarrià

Josep Fontana

Claudi Tarragó

L'Associació «Les arts i els artistes» ens ha causat una grata emoció, puix hem pogut veure en tots sos expositors un avenç molt notable des de l'any passat. El seu modernisme s'atempera, i a l'afermar-se en placidesa i seguretat, agermana la escola antiga amb les noves tendències, donant una impressió ben agradable.

Així hem d'elogiar en gran manera els sis paisatges d'en Ivo Pascual, dos retrats i dos paisatges d'en Ricard Canals, un magnífic paravent d'en Joan Colom, un bodegó, un retrat i una composició d'en Feliu Elías, tres paisatges d'en Francesc Vayreda, uns superbs marbre i bronze d'en Enric Casanovas, i una escultura en terra d'en Manel Martínez Hugué. No'ns acaben de complaure els retrats d'en Ignasi Mallol i els estudis d'en Manel Humbert.

Francesc Sánchez

Cap de Gifano

Francesc Oltra

Testa de dona

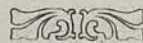
En quant a les estranyeses cubistes d'en Ruiz Picasso, no ens hi volem embrancar, doncs potser ens perdríem. Amb tot creiem que'l famós pintor és el primer en aquest gènere i el més sincer.

Roc.

L'examen de les demés sales de la Exposició serà objecte d'un altre article que publicarem en el pròxim nombre.

L'espía

CANÇÓ DE GESTA

Mentre teixim la bandera
que és símbol de llibertat,
glosem la estrofa encisera
de nostra cançó guerrera
semladora d'igualtat.
De groc i vermell barrada
surt la roba que teixim,
essent la ensenya sagrada
de la Patria idolatrada,
a qui la vida oferim.
Es la idea que fulgura
en un moment de plaè;
és el goig, és la ventura
d'una raça que fretura
retornant als cors la fè.
Es la gesta milenaria
que, investida de lo que és,
baixa al palenc, temeraria,
a la lluita proletaria,
aon sols triomfa el progrés.
Es la causa sempiterna
que a tot un poble commou;
és l'afirmació moderna
d'aquesta complanta eterna
que a les multituds remou.
Es la claror que irradia
la ruta que hem de seguir
tantost claregi el nou dia
i junts fer la nostra via
si'ns volem, tots, redimir.
Es la veu que s'ageganta
forjada en l'ignot pregón,
la que amb paraula vibranta,

com ningú, l'esperit canta
dels primers herois del món.
Ella'ns durà a la victòria,
dessota el cel pur i blau
de la nostra vella historia,
enbolcallats per la gloria
que auriolarà la pau.
També'ns parla del gran Pere,
el rei que tot és amor,
aquesta santa bandera
a la que'l poble venera
amb entranyable fervor.
A cada nova passada
remembra un tendre record
per a seguir en la creuada
que la terra ens ha imposada
als qui la volem de cor.
Ella és qui, sola, eternitza
la grandesa del nostre art
i la vida vigoritza
del geni, que immortalitza
amb ses gloses, aquest mar.
Juntats els fils que la urdeixen,
és una gota de sang
i dugues d'or que s'uneixen,
i al refondre's s'extremeixen
recordant, així, al rei franc.
Quan sia del tot teixida,
entre tots la portarem
com reliquia benèdida
que reconforta la vida
dels que ardidament lluitem.
SALVADOR BORRUT I SOLER.

LA FONT

Fontanella de la vila,
fontana blava i tranquil·la
qui a totes hores destila
densa mel;
fontanella rosarina
la de la vívida ondina
qui besa la ventolina
sota el cel.

Dona'm l'aigua que engalana
les hortes grans i la plana
qui tota humida s'ufana
de gençor;
dona-me-la perfumada
pels gineustells de la prada,
fontana bella i daurada,
tota amor.

Dona'm l'aigua qui assacia
el glopet de poesia
que'n ton rajai es destría
dolçament;
l'aigua qui diu cants de vida
i saltirona enardida
i fa creixer la florida
sens turment.

Fontanella de la vila,

fontana blava i tranquil·la
qui a totes hores destila
amb uncio;
dona'm de l'aigua argentada,
pel bes de la matinada,
fontanella ajogassada,
fontinyó.

DOMENEC JUNCADILLA.

He besat vostres mans

He besat vostres mans, vostres mans satinades,
vostres mans com el raig d'una lluna d'hivern.
He besat vostres mans ideals, perfumades,
amb un bes amorós com el pur bes matern.

Amb el bes que us he fet a les mans delicades
m'he sentit invadit d'un sublim goig intern
i se m'han revelat les dolçors refinades
d'un abraç passional, freturós, llarc, etern.

Se m'ha overt a mos ulls en rosades clarícies,
com un món que estoitjés inefables carícies
i ardents besos trinant com aucelles al vol.

Ha sigut aquell bes fet amb tanta veemència
que he sentit vostres mans en mos llavis d'arden-
que's fonien com neu en els braços del Sol. [cia

Jesús PEDRA.

La victoria d'en Jordi

En Jordi i la Isabela feien la més bonica parella del poble. Ella, amb la cara alegroia, amb una rosella a cada galta; els llavis d'un roig encès i els ulls negres i vius; el còs formós, encisador; el peu petit. I ell alt, ben plantat, amb la cara colrada, tot afeitat; el cabell negre com l'atzabeja, i en els ulls una mirada intensa, dolçament somniadora.

Quan anaven tots dos junts, eren la enveja de tot el poble, i fins en les vilettes del voltant, la gent s'havia ocupat més d'una vegada de la parella més escaienta que's coneixia. I no eren pas rics per ésser tan envejats i admirats; que la Isabela era neboda d'en Perot, qui si bé posseïa bones terres i molts quartets, la tenia «recullida» a casa seva amb el títol de minyona i sense soldada, des de que la pobra quedà orfa de pare i mare. En Jordi era fill d'un pagès, qui, degut a la malura que s'havia ensenyorit els darrers anys de les seves cullifes, es trobava bastant atrapat.

No obstant, els dos promesos eren ben bé la enveja de tot el poble, sino per la perspectiva d'una bona unió d'interessos, per la felicitat de que disfrutaven. Ho creien tant aquells pagesos que serien sempre la parella més ben avinguda del poble!

Però un estiu, la temporada en que fins el més oblidat poblet sent la vida llastimosament canviada per l'arribada dels «senyors», o de la «colonia», com ne diuen ara, ocorregueren aconseqüents ben poc agradables per a en Jordi.

La Isabela, amb la seva senzilla bellesa, amb la seva ufanor de fruita cobejada, havia cridat força l'atenció d'un ric jove estiuejant, que s'hostejava a casa del seu oncle. I enlluernada per les promeses d'aquest, que no sabem si després foren complertes, però que's diu si produïren un fort canvi en la seva honesta vida, i tal vegada cansada de suportar les condicions d'una pobra minyona i no

les consideracions d'una parenta, per part dels seus oncles, decidí fugir cap a ciutat, prop del «senyoret» estiuejant.

* *

Des de llavors hi hagué un personatge nou en el poble. Aquest era «el boget», en Jordi, el promès de la Isabela.

En poc temps en Jordi envellí d'una manera notable, i el nom de «boget», pietós diminutiu, se li donava per la seva mania d'empendre a totes les fadrines del poble, de fells-hi les més apassionades declaracions i promeses d'amor, record plaent de temps més venturosos, girant després resolut l'esquena, escupint amb fàstic i desapareixent saltant i rient.

Tenia també una altra fal·lera. Cada matí anava al Cassino a fullejar els periòdics que havien arribat, cercava afanyós, i quan trobava una nova que parlava de qualche suïcidi per qüestions amoroses, cosa bastant freqüent a la ciutat, prenia satisfet el diari i se l'enduïa a casa seva. Al vespre, en anar-se'n al llit, el fullejava novament, rellegia ansiós la relació que parlava d'un nou martir de l'amor, i una rialla estrident, que feia tremolar totes les parets de la casa, sortia de la seva boca.

—Morir per una dona! Sacrifici covard i estèril. Tu no m'has matat. Tu m'has robat la ditxa; però malgrat tot, per pesar teu, he sapigut suportar el calvari de ma vida.

* *

I quan la Isabela, desenganyada i perduda en un món fangós, recordà novament al pobre Jordi i s'enterà de la seva bogeria, sentí, per sempre més, la punyent ferida d'un covard remordiment.

LLUIS CASAMITJANA I PLANDOLIT.

LA FOTOGRAFÍA ARTÍSTICA

RIBERES DEL LLOBREGAT

Fot. d'en «Ori» (Cecili Oriol) de la S. de F. del «Niu Artístic»

EL FANTASMA

Qui no cregui en fantasmes, que llegeixi aquesta narració (rigurosament històrica) i aprendrà el convenciment de llur existència real.

D'aparició de fantasmes us en podria contar diversos casos, d'alguns dels quals sóc testimoni jo mateix, i dels altres en són algunes persones de les quals, per ésser grans i antigues amistats meves, puc assegurar llur serietat. Us explicaré el cas més breu i del qual conservo un record més viu en la meua memòria.

Era en una calurosa nit d'estiu; en el cel puríssim brillaven els estels i, llevat alguna llum rogenca i oscil·lant que traspuava pels vidres d'alguna finestra, la vista no podia abastar cap altra senyal que fos indicatiu d'humana presència.

M'estava allargat sobre un petit matalàs estès en el terrat entre testos que contenien una immensa varietat de plantes, algunes de les quals eren florides i llurs flors llençaven variats perfums. Al bres del suau ventífol, lleugerament fresc, em vaig adormir i vaig somniar. No guardo record del somni: solament sé que era molt fantàstic i que no va tenir complet desenllaç. En efecte: en el campanar de l'església de Sant Silvestre varen tocar hores, i el soroll de les batallades va interrompre el curs de la meua imaginació, i vaig despertar-me amb gran sobressalt. Va semblar-me tard: les hores tocades devien ésser les dotze.

El fresc ventífol havia esdevingut quelcom vehement, i algunes boires obscures, de formes fantàstiques, es precipitaven en l'espai. Vaig sentir-me sol. Suraven per la meua imaginació, amb vaguetat, algunes de les visions del somni que acabava de tenir, i això em produïa una desagradable impressió.

En estendre la mirada vers la negra silueta dels edificis, va cridar-me l'atenció una gran taca grisenca, movedissa, que, sospesa en l'aire, avançava i retrocedia constantment. ¿Què podia ésser? De prompte va desaparèixer i jo vaig fregar-me els ulls ben convençut d'haver sofert una al·lucinació. Vaig dirigir novament l'esguard vers les pregoneres fondaries del cel tot fent reflexions sobre'ls mons que poblen l'infinit, refrescant de passada els meus escassos coneixements d'astronomia. Un soroll extrany (com el que fan les fulles seques agitada pel vent) va sobtar les meves elucubracions: tot seguit aparegué la mateixa taca que poc abans m'havia semblat albirar. Però fou tan sols un moment que estigué a l'abast de la meua mirada: va internar-se novament en l'obscuritat vers les teulades veïnes. Aquesta vegada no era somni ni al·lucinació; estava cert d'haver-la vist i fins podia donar alguns detalls de com era: sens dubte tenia forma humana i era desmesuradament agegantada i grotesca; tenia el cap extraordinàriament gros i les orelles com ventalls de cuina, les quals no paraven d'aletejar. Una ganyota diabòlica animava la seva cara de galtes embotides, donant-li un aspecte tràgicament burlesc. El coll es confonia amb les espatlles; i el pit i el ventre formaven una sola ca-

vitat enormement abultada. Finalment, els seus braços, curts i molsuts, penjaven de les seves espatlles com desarticulats i agitant-se iradament al grat dels moviments del cos. La seva vestimenta era de color blanca, gracies a la qual es destacava en la foscor de la nit.

Durant una llarga estona el vaig perdre de vista, però encara sentia la seva remor. Els meus ulls el recobraren novament: s'estava revolcant per sobre d'una teulada, i aquest deport semblava plaure-li molt, car per un llarg espai de temps resseguí a tomballons tota la superfície d'aquella. De prompte provà d'aixecar-se i fugir, però encara no s'havia enlairat dos metres damunt la teulada, que ja va tornar a caure sobre d'ella. Es quedà dret, però insegur, fent tentines com un ubriac. Així continuà llarga estona. Volguí temprar la seva paciència: vaig trossejar un cantí esquerdat i inservible, i vaig esperar que s'acostés fins estar a l'abast d'una pedra llençada per mi. Una forta ventada el va treure del seu ensopiment, i s'enfilà a una bona altura marxant vers el campanar de Sant Silvestre. En aquell moment va sentir-se una batallada que ressonà magestuosament en el silenci de la nit, i aparegué de nou el fantasma dirigint-se precipitadament vers a mi. Llavors, al veure que estava suficientment aprop, li vaig etzibar una pluja de testos amb tota la meua furia. Un crit horrorós i un espatec de malediccions varen sentir-se; i tot seguit un vidre de la meua habitació va fer-se en mil bocins. Poguí veure el fantasma com s'allunyava agitant-se violentament i amenaçant amb els braços. Una basarda immensa va corprendre'm i em fou precis entrar immediatament a l'habitació i barrar la porta per a tranquil·litzar-me.

No hi havia dubte: Tots aquells aconteixements eren acumulats pel fantasma. En mala hora se m'havia ocorregut provocar-lo.

Vaig ajeure'm al llit amb intent d'adormir-me i oblidar tot çò que havia succeït, però la meua imaginació estava excessivament excitada i de cap manera poguí aconseguir el són. En l'obscuritat de la cambra tot em semblaven ombres animades que anaven i venien d'un cantó a l'altre, adoptaven les més estrambòtiques posicions i gesticulaven sens repòs. Com més tancava els ulls més clara m'apareixia la visió del fantasma. S'apoderà de mi una por infantil. La meua fantasia es forjava les visions més sinistres i recordava les escenes que, en presenciari-les, en el transcurs de la meua vida, havian deixat en mi una impressió de terror.

* * *

Els raigs del sol entraven dintre la cambra: eren les vuit del matí quan vaig despertar-me. Tots els meus pessimismes de la nit passada s'havien esvaït amb la claror del dia. Llavors em sentia valent: tenia un cert penediment d'haver-me rendit a les primeres amenaces del fantasma. Estava decidit a prendre'n la revenja, a

preparar-me per atacar-lo formidablement una altra nit que se m'aparegués.

Mentre estava amb aquestes reflexions vaig sentir una gran cridoria a fora: vaig obrir la finestra i vegí un estol de vailets que tiraven pedres a una teulada adjunta al campanar de Sant Silvestre. Vaig volguer saber quin era el blanc d'aquell apedregament, i prompte vaig descobrir-lo amb gran estupefacció meva: penjat a una de les parets del campanar, hi havia un gran globus de paper, el qual es balancejava a l'impuls del vent: tenia exactament les mateixes característiques del fantasma. Vaig sortir al terrat per veure'l de més aprop; i el veí de davant de

casa va dir-me, estalviant tot Deu vos guard, així que'm veié:

—Es veu que aquells vailets estàn posseïts de la mateixa dèria que vos. Però una altra vegada que se us acudeixi apedregar els globus de paper, procureu que les pedres no caiguin al meu terrat, puix que si torneu a fer blanc en la meua closca, com ahir nit, en lloc de trencar-vos els vidres, com ja veu poder veure, us faré un cap nou.

No vaig saber que respondre: llavors vaig comprendre-ho tot.

AGRÓ.

L'ESPASA

(PARLA EL GUERRER)

Mireu-la!... negra és; la sang, tenyint-la, dels colors de la nit ha fet tornar-la: negra com les pupil·les d'una ingenua que brillen, brunes, quan l'amor hi guaita. Mai de mi s'allunyat... Sempre junyida a ma cintura fort com mà adorada, he sentit tots els jorns sa suau carícia que ha dat força a l'esprít si ni mancava. Ella és compendi meu, i testimoni de fets heroics que a l'enemic van batrer; i ha pres part en mes glories i fatigues, i ha sabut ser altiva i acatada. Va al cor amb frenesí quan al blandir-la llampegueja, forçada, en l'espai branda; i és certera ferint quan fa justícia, i és precisa matant quan l'odi falla... I és per ço que negra és. La sang, tenyint-la, dels colors de la nit ha fet tornar-la.

FREDERIC SALA.

BLANCORS

Jo estimo una prada perquè hi ha un esclat de margarides molt dolces i belles, aïmo un jardí ombrívol perquè avui hi han nat unes roses blanques, flairoses poncelles.

Estimo el brancatge formós i enflorat d'un atmellè altívol, i amb branques novelles, estimo les testes, quan ja hi ha nevat, dels vells tremolosos, tan aimats com elles.

Estimo les veles de les naus llisquentes, dels àngels, ses ales blanques i rabentes quan lleugers voleien per dalt la regió...

I estimo l'aimada perquè sa carona, i l'ànima tendre, gentil i bufona, espurneigen sempre d'una alba blancó...

BALDOMER RIBAS BAUCELLS.

AL VOL

EL CORPUS
D'AQUEST ANY

De bon matí: les belles damisel·les lluint trajes de festa, curosament posats sobre la seva graciosa figura femenina i coquetonament adornat el seu pit amb una fresca flor de Juny, que amb sos colors pujats donen el tò an aquell conjunt estètic; les dames ja casades, seriósament habillades i d'aire reposat; les velles ja caduques amb trajes quasi històrics que junt amb l'apergaminat cutis de ses cares confoses, donen caràcter clàssic a la diada, fan cap a missa per a solemnitzar amb llurs oracions al Corpus Christi.

Els balcons engalanats, l'aspecte bulliciós de la ciutat, l'alegria que brolla arreu, i fins l'aire càlid i el sol que crema, donant tota l'intensitat de llum a lo creat, fa que'ns sentim optimistes i plens d'espiritualitat.

Al bell mig de la ciutat antiga hi ha un temple més sumptuós que'ls altres, que ademés de son valor religiós i arqueològic, té per a nosaltres un valor històric, tradicional, puix ens recorda la nostra Barcelona primitiva, la dels nostres Comtes, la dels nostres Reis, la de nostres glories, i aquest temple es la nostra Seu.

Saturats d'aquest optimisme, plens d'amor a lo nostre, veiem onejar al campanar gòtic de la Seu la bandera del Capítol, signe de pau, amb les quatre barres, signe de vida, i és allavors quan ens sentim imposats per la solemnitat del jorn i detestem el materialisme mundà per excel·sar lo diví, lo espiritual.

Es ja la tarda; surt de la Seu la processó del Corpus...

Aquest nombre ha sigut
previament censurat
per la autoritat militar

LUIS PRATS VALLÉS

Impresions d'un viatge a Suïssa

Falta un quart per la sortida del tren. El comissari ens reuneix en el buffet, passa llista, de la que resulta que som 17 els passatgers que anem convoiats a Suïssa. A quarts de vuit arribem a Perpinyà. Hem d'esperar-nos dos hores per pendre un altre tren que'ns portarà fins a Narbona. Sempre acompanyats del comissari anem al buffet. Damunt les taules de marbre hi han botelletes com de gasseosa plenes d'una dissolució de sacarina, doncs per França no's troba un sol terrò de sucre. Prenem el tren per Narbona a les deu, aon arribem al migdia.

Vol la casualitat que'l comissari prengui seient prop meu a una tauleta desocupada. Em pregunta si sóc espanyol, i la meua contestació afirmativa produeix com a comentari una paraula que m'havia d'ésser dirigida més d'una altra vegada: «Boche». Inútil, per aquell «demòcrata», totes les meves protestes. Una senyora de port distingit sentada al nostre costat, intervé en favor meu, compedida per l'actitut irada del comissari, dient que no hi ha regla sense excepció, que ademés ella sab que «Catalunya no és tan germanòfila com el reste d'Espanya». Quantes coses vareig sentir! I encara que merescudes moltes d'elles, em feren mal.

Jo no hagués dit mai que les propies censures contra el nostre país que tan prodiguem els espanyols, en boca i terra estrangeres m'haguessin semblat tan punyentes.

I altra vegada al tren. El comissari no'm treu la vista de sobre. Arribem a Cette prop de les set. Allà es decideix entre els passatgers de primera, de pagar la diferencia dels que tenen segona i tercera, per a poguer pendre un dels tres ràpids que devien passar entre vuit i nou de la nit en direcció a Lyó. I an aquí comença una disputa entre'l comissari i els companys. El primer creu preferible esperar un tren omnibus de les tres de la matinada, perquè diu que tots els expressos van complets; els altres passatgers, tots suïssos, doncs jo sóc l'únic espanyol, volen pendre el ràpid, i malgrat la oposició del comissari, ens inquirim en el primer ràpid, ple de gom a gom. Està a punt de marxar el tren, i el comissari ens fa baixar. Passa el segon ràpid i altra vegada el prenem per assalt, amb la oposició del comissari, qui per últim es deixa convencer, i... cap a Lyó. Jo logro sentar-me sobre el meu equipatge junt a la porta del water; tot està ple: passadissos, plataformes, tot. He perdut de vista als companys. Tot d'una un d'ells me diu: «Però aon se fica vostè que'l Comissari el busca per tot el tren». En efecte, a la poca estona es presenta aquest senyor que m'invita a seguir-lo. No'm dona la gana, li contesto; entre altres motius, perquè no puc tenir-me dret.

A mitja nit arribem a Lyó. Esperem a la estació, plena per tot arreu de soldats francesos, americans, senegalesos, argelins, etc., etc. I altra vegada llista del comissari. A les dos i mitja del matí entrem al buffet, tancat per fer-ne la llimpiesa des de les dotze. Mitja hora abans d'obrir

hi ha una cua de més de cent persones, quasi totes soldats. Sortim a les quatre del matí i arribem prop de les nou a Bellegarde. Canvi de tren, visita d'Aduana i cap a Suïssa. Tots ens despedim a la francesa del comissari, a qui no guardem bones absències. Veritat és que s'ho tenia merescut. Prop de les onze arribem a Ginebra; el cor se m'aixampla. Per fi podré reposar. Passem al «bureau» de passaports. Contra lo que m'esperava, veig que s'examina amb molta minuciositat els passaports de tots els passatgers. Això m'escama, malgrat la confiança que jo tinc de portar el meu en regla. Ve el meu torn, i... —D'aon vé?—De Barcelona.—A quin lloc de Suïssa va?—A Ginebra.—I am tò irònic afegeix: —Pensa restar-hi molts dies?—Tres setmanes. —Si? doncs dintre tres hores ha de tornar-se'n. El seu passaport no porta el visat del consolat suís de Barcelona, i vostè deu haver de pendre el tren d'aquesta tarda. Deixins el seu passaport i 200 francs i donguins nota de l'hotel aon vol anar.—Pensava anar, responc, a l'Hotel Suís.—Hotel Suís, diu? Hotel «boche»!—Hasta a Suïssa em prenen per «boche». A les meves protestes i lamentacions contesta amb tò irat que'l mateix matí han arribat a la frontera espanyola quinze suïssos que han sigut «refoulés» de la frontera del meu país.

Tres nits i tres dies sense dormir ni descansar, i per postres a l'arribar a la terra de promissió, trobar-me en que tinc de refer el camí en pitjors condicions potser!!

A les dos hores tot està arreglat. Varies personalitats de Ginebra s'interessaren eficaçment per a mi, i obtingueren el permís per a restar en dita ciutat tot el temps que necessités.

Aquest incident va ser la única nota desagradable de Suïssa, aon vareig trobar una hospitalitat cordialíssima arreu.

Suïssa, per lo que he pogut apreciar a Ginebra, cinc mesos després de l'armistici, ha degut sofrir molt de la guerra. Avui encara són necessaris els carnets de pa, formatges, llet i grasses. Per cert que l'entrega d'aquests tickets porta una feina i una complicació que sols és possible amb una organització i esperit de disciplina com el que impera aquí. L'oli és un article de luxe, el pa és negre i de qualitat realment inferior. Durant la meua estada m'ha tocat el torn d'una setmana sense carn.

El vi no abunda gaire: quasi tot és del país, molt bò, però molt car.

La llet, tan abundant aquí sempre, escasseja molt. Per els suïssos constitueix una verdadera preocupació la minva del seu bestiar boví a conseqüència dels suministres que han de fer a Alemanya i a França a canvi d'altres productes i matèries que li són indispensables i que li envien aquests païssos.

Els preus dels queviures i articles de vestir

molt superiors als d'aquí. Un dinar corrent en un bon restaurant no costa menys de 18-20 fcs. sense por d'indigestar-se.

El dia 13 d'Abril s'ha reprisat el servei dels barcos pel llac, sospès des del començament de la guerra per falta de carbó. Molts trens van encara amb llenya.

Despatxat el passaport al consolat francès per la tornada a Espanya, emprenc el viatge el dia 14 d'Abril. He comprat un kilo de xocolata per emportar-m'en. A l'arribar al vestíbol de la estació l'entrego a uns amics suïssos perquè me'l passin ells, advertit d'avenç que no s'en pot emportar res de menjar. I cap al «bureau» de passaports. Tot està en regla, i a dintre l'estació falta gent. Cansat d'esperar a l'andén als meus amics, busco per a sortir. Tot inútil, la entrada de l'andén està reservada únicament als passatgers, que no poden sortir una vegada entrats. I vet aquí com la meua canalla pagarà també un tribut a la guerra quedant-se sense el superb xocolata suís que'ls hi havia comprat.

Adeu, Suïssa! En qualsevol altre temps et deixaria amb recança. Es tan superb aquest país!

Ja som a Bellegarde. Visita d'Aduanes i cap al «bureau» de passaports. La primera cara que veig és la del comissari. Em toca el mateix. Ala-

bat sia Deu! —Com va, monsieur, sembla que no esteu tan trist?—Es que me'n entorno a casa, «monsieur le commissaire». — I com si res hagués passat, quedem els més amics del món.

Som 14; el comissari ens diu que a les vuit en punt siguem tots a la estació. En efecte: hi som tots menys dos passatgers suïssos que no se'ls troba enlloc. El comissari, després de deixar-me «quefe» del convoi, s'en va a buscar els extraviats. Falten uns minuts per la sortida del tren. Quina cara de pomes agres que fem tots! que si perderem el tren, que si no'l perderem. Ja'ls tenim aquí amb el comissari, que fet una furia eis diu una pila de coses lletges. Un d'ells està ubriac com una sopa, té una ferida a la cara i va tot brut de fang. Segons el comissari, l'ha trobat a terra, sobre la via, més enllà de la estació, dormint la mona. I segons he sabut més tard, aquest senyor és un distingit montador de les cases més importants de Suïssa. L'altre que l'acompanya està també un si és o no és marejat.

Un hom, a la vista d'aquest espectacle que havia observat ja a Lyó i a Certe, aon els protagonistes eren soldats, no pot menys que pensar que a casa nostra no passa això, i se sent orgullós d'ésser català.

V. R.

(Acabarà)

PINZELLADA

Els arbres de la plaça són tots verds,
amb la verdor dels arbres de ciutat.
A sobre d'ells, el cel és emboirat;
a sota d'ells, els bancs resten deserts.

Un raig de sol traspasa la boirina
ferint porugament totes les coses.
Un estrany tremolò als arbres domina
i canten, amb el vent, cançons confoses.

Jo resto somniós. Una anyorança
cor-pren mon esperit. I en les remors
anyoro el mar—el mal de mos amors—
.....
Porugament, el raig de sol avança...

TRINITAT CATASÚS I CATASÚS.

ÍNTIMA

Ara que el jorn ha finit
i guspireja una estel'la,
i amb són mantell, cobricel'la
la terra, la bella Nit;

ara que tot és tranquil
i ens vetlla el germà Silenci,
deix que el meu llavi comenci
a dir-te amb ressò humil

tot çò que dintre el meu cor
he servat, ma dolça amiga;
i amb sense anhel ni fadiga,
de tot jo et faré recort.

Abdues, sense temor,
esbrinarem nostres vides,
mentre passin arraulides
les hores, sense remor.

AGNA CASTILLÓN.

TEATRES

ROMEA.—«El gran enlluernament», comedia en tres actes d'en Joan Puig i Ferrater.

Al parlar d'aquesta obra i dir-ne la nostra opinió després de tot çò que ha dit la crítica barcelonina, sens acuden unes paraules que el mateix Puig i Ferrater posa en boca d'un personatge d'«El gran enlluernament». Quant la Victoria, l'esposa del gran artista, elogia les darres obres d'aquest, diu: —«La nova obra té més serenitat, més harmonia.»—I quan la Julia, cegada per les obres d'abans en les que ella hi tenia una influència visible contradeix aquest parer, respon la Victoria: —«Potser no té aquella força, però té més gràcia, més claror...»—

Veu's aquí resumida la nostra opinió amb les mateixes paraules de l'autor.

Es indubtable que «El Gran Aleix», per exemple, ha de ser molt més plaent pels nostres crítics i els nostres autors que no «El gran enlluernament», perquè en el primer, malgrat trobar-hi el segell personalíssim d'en Puig i Ferrater, si nota l'influència de l'estil dominant en el nostre teatre: «la força»; però en el segon, malgrat no tenir aquella força d'abans, té una «gràcia, una claror» que ha desorientat an els nostres crítics i ha tots aquells qui jutjaven l'obra; i no sabent-se avenir amb aquesta «serenitat», amb aquesta «harmonia», els ha produït certa estranyesa la manera de conduir l'assumpte trobant-hi a manca aquelles escenes violentes a que estem acostumats.

Nosaltres creiem sincerament que «El gran enlluernament» és una evolució vers un teatre que és necessari que comencem a conrear-lo, i és una evolució afortunada perquè els caràcters hi son traçats de mà mestre sense necessitat de recórrer a l'exageració i la intensitat de vida de cada personatge pren relleu en mig de l'ambient velat de gentilesa; el llenguatge és pulit i les situacions es presenten sense violència.

Creiem, en resum, que cal felicitar a n'en Puig i Ferrater per aquesta obra aon l'emoció i la vanalitat juguen parella amb una traça esquisida.

Cal que el nostre públic si vaigi acostumat a n'aquestes obres i llavors compendrà que és preferible la «gràcia» i la «claror» d'ara que la «força» d'abans.

L'interpretació d'una obra com «El gran enlluernament» vol, sens dubte, una preparació especial que els nostres actors tal volta no tenen, però en Giménez, que és indubtablement el primer Director, ja no de Catalunya, sino d'Espanya tota, sapigué fer un deliciós conjunt malgrat aquesta manca de preparació. Ell estigué correctíssim en el seu paper i la Baró i la Pino secundaren-lo admirablement, abdues estigueren felicíssimes en les dugues escenes de discreïx del primer i segon acte; les senyoretes Fornés i Pujó arrondiren admirablement l'ambient de gentilesa i en Bruguera i en Font correctes.

Finalment, després d'«El gran enlluernament» seguim sent com abans uns admiradors d'en Puig i Ferrater, creient que no desmaià seguint conreuant aquest genre que ha de portar dies de gloria al teatre català.

J. M. J.

NOVES D'ART

Saló Parés.—La nova entitat artística «Agrupació d'Aquarelistes de Catalunya» ha omplert les parets d'aquest saló amb valioses obres de reconegudes firmes, faltant-ni encara algunes de les que cultiven aquest difícil procediment pictòric. Començarem per anotar les 4 obres del que fou D. Tomàs Moragas, mestre en el genre, i les dels desapareguts Bonaventura Pollés i Planella Rodríguez, i a continuació, sens disposar d'espai per elogiar-los com mereixen els noms d'en Salvador Alarma, Juan Baixas, Josep Maria Armengol, Domingo Arrufat, Galofre Oller, Llaverías, Larraga, Drudis Brada, Antoni Queralt, Alfred Romeu, Pau Sabater, Soler i Gili i Tomàs Varel·l. En Llorens Brunet, un xic dur; en Josep Camins, massa acromat; en Cuchy, que ha fet un figurín per a «El Eco de la moda masculina»; en Femenia, bastant fret, en Josep Civil, en Josep Doménec, en Manel Grau Mas, en Ramon Vilà, i el nostre Masdeu amb les seves notes al tremp, personals i originalíssimes, completen el conjunt d'aquesta simpàtica manifestació d'art, en la que encara han faltat alguns noms que esperem veure en la propera exposició que organitzin que serà un nou èxit.

Al mateix Saló exposà en Laporta Astori un bon nombre d'obres que no'ns acabaren de satisfèr en conjunt: massa uniformitat de color, poca modalitat, afectació en els retrats; els paisatges es recomanen un xic més i sobre tot l'estudi «Pregant».

Galeria Laietanes.—L'exposició de l'Enric Galwey, ha sigut una de les millors de l'any; el distingit paisatgista ens presentà 16 teles i un aiguafort immillorables, d'assumptes variats ben resoltos i ben sentits.—El Sr. Cunyat presentà 32 paisatges més, que denoten condicions pictòriques, però el perjudica l'afany de producció i el poc acert en l'elecció d'assumptes.—Torres Benet presentava uns bodegons discrets, un estudi de gitana i un paisatge de Valencia bastant recomanable.—L'escultor animalista Pujol Montané ens mostra el seu bon gust decoratiu amb 14 figuretes de les que cal remarcar el cervo ferit, l'avestrús i els palsons.—En Prat Ubach sempre xamós, sempre festiu, exposà una tanda d'intencionats dibuixos i satíriques caricatures, molt ben executades com tot lo seu.—Antoni Vila Arrufat: colecció d'estudis de Cadaqués i retrats a l'oli, més acabats i altres abocetats, que'ns demostren les seves bones qualitats.

Saló Goya.—L'aquarelista Joan Sans, se'ns presenta inexpert i vacil·lant; amb tot hi ha alguna tela ferma i espontànea.—COLORAINES.

Aquest nombre ha sigut
previament censurat

DE CASA

Per oblit involuntari deixarem de consignar al peu de la fotografia de una de les escenes de «El Claustre» publicada en el nombre anterior, que fou feta expressament per la nostra Revista pel nostre company «Ori».

El nombre corresponent al mes d'Agost serà extraordinari i estarà dedicat als llocs d'excursió i veraneig de Catalunya, amb un escollit conjunt de fotografies de Montserrat, Montseny, pobles de la costa, monastirs, etc. Queden, doncs, avisats els nostres col·laboradors, per si tenen a bé enviar algun treball relacionat amb el tema de dit nombre.

El dia 21 d'aquest mes degué tenir lloc al Coliseu Pompeya, el festival que la nostra Entitat organitzà amb motiu d'haver sigut nomenat President honorari de la mateixa l'Il·lustre Sr. En Josep Cirera i Escala, regidor pel districte vuitè d'aquesta ciutat i protector de les Belles Arts, de quin festival ens en ocuparem extensament en el pròxim nombre.

L'amic Francesc Oltra, un dels fundadors de la nostra Entitat, ens ha deixat per haver traslladat són domicili a Madrid, aon, diu ell, continuarà fent Niu i ens enviarà notícies dels catalans d'allà dalt. El nostre desig fora que s'enyorés i retornés prompte entre nosaltres.

Orfeó Gracienc.—De gran esdevinament pot calificar-se la «Festa de la Sardana» que l'Orfeó Gracienc donà en el Teatre del Bosc el dia 28 de Maig, ja que fou un dels èxits més veritables de de tots els molts que admirem a n'aquest Orfeó.

Durant el programa tinguérem ocasió d'aplaudir: «Les neus que's fonen»; «Les fulles seques»; «La Sardana de les monges», que s'executaren després de l'himne de l'Orfeó, com també «La nit de l'amor», «L'estiuada» i altres que cantà esplèndidament la gran massa coral baix el ritme certer de la batuta del seu mestre En Joan Balcalls.

El públic s'entusiasmà davant de l'èxit tan català i demanà una cançó catalana, molt catalana, que s'excusaren d'executar per motius que al·legà el Director, a canvi de la qual cantà «Les Ginesteres», el vigorós i ja popular choral d'en Balcalls.

Col·laboraren a la festa les cobles «La Principal de la Bisbal» i la de «Cassà de la Selva».

LA ORTOPEDIA MODERNA

DE

BARTOMEU CARCASONA

Taller i Despatx únic: Carrer de Escudillers Blancs, número 8
(darrera de la Plaça Reial) : Teléfon 3328 : BARCELONA

Especialitat en la construcció de la

Cotilla Ortopèdica Moderna

per a corregir i curar les escoliosis o desviacions de la columna vertebral en tots els graus
Model especial de la casa

Braguer articulats Reguladors

Model especial de la casa per a la retenció absoluta de la TRENCADURA.

Faixes ventrals de fotes menes

per a reduir el volum del ventre

FAIXA - COTILLA

APARELLS ORTOPÉDICS

expofessos per a cada enfermetat

Aparells perfeccionats i lleugers per a curar o corregir els peus. Varus Equino o punta. Genus Valgum, interior o exterior.

COXALGIES

APARELLS ESPECIALS PER A

: : PARALISSIS INFANTIL : :

VENDATGES de goma per als operats de poc

Cames i braços artificials

TIRANTS OMOPLATICS

Per a evitar el carregament d'espatlles

MES DE 50 ANYS DE PRACTICA SON LA MILLOR GARANTIA

omplint bona part del Concert i desgranant després d'aquest un enfilall de sardanes ballades per l'element jove, fent-se també aplaudir.

Felicitem a l'Orfeó Gracienc pel seu èxit artístic i material i ens felicitem nosaltres de tenir en la nostra barriada una Entitat inspiradora de l'amor catalanesc com ho és l'esmentat Orfeó.

El concert que la Banda Municipal donà en el Gran Teatre del Liceu el dia 29 de Maig, fou un èxit més per la nostra banda i per son director el mestre Lamote de Grignon i una prova palesa de la seva gran vàlua. Totes les composicions que figuraven en el programa, verament interessant, foren sorollosament aplaudides, sobressortint en gran manera la «Rapsodia Espanyola», de Albéniz; la «Sinfonia Patética», de Tschaikowsky; les dances de «El Princep Igor», de Borodine, i la «Dança Anakota», de Nicolau; que tingueren que repetir demés d'obsequiar-nos amb la jota de «La Dolores», per acallar l'entusiasme del públic.

Nostre felicitació a tots els professors de la

Banda Municipal i a són digne director i felicitem-nos els barcelonins de posseir un estament musical com aquest, que tan alt posa el nom de la nostra ciutat.

Es troba entre nosaltres el distingit Director de la revista il·lustrada de La Habana *La Nova Catalunya*, el Dr. En Josep Murillo.

Que la seva estada a la nostra ciutat li sia grata.

Hem de tancar aquestes notes amb una de trista. El nostre amic Cecili Oriol «Ori», ha passat pel dolorós trànsit de perdre el seu pare. No cal dir-li, al volgut company, tota la pena que sentim en aquesta casa amb aquest motiu, però ens volem fer portaveu de les condolences de tots els components de la nostra Entitat, que'ns han pregat li trametessim choralment el seu pèsam per la mort de l'ésser volgut, que tots desitjem descansi en la pau del Senyor.

CASA PONSÀ

Flors i Plantes Naturals

Adornos de salons, banquets,
cistelles, rams i corones

Clarís, 38 (cantonada Diputació) ♦♦ Teléfon 3089 A

NIU ARTISTIC

Revista mesal il·lustrada
amb col·laboració de les millors firmes catalanes

Val UN ral

Subscripció anyal 4 pessetes

Per subscripcions i anuncis a la Redacció i Administració

Llibertat, 4, o Trafalgar, 4 (quiosc de periòdics)

TINTURA MORA
 es la mejor agua
 progresiva
 para **TEÑIR**
 el **Cabello**.

Amb la pau tan desitjada
 vindrà la febre inventora,
 mes jamai serà inventada
 cap *Tintura* tan preuada
 com és la *Tintura Mora*.

**Venda, en les principals
 Perfumeries i Drogueries d'Espanya | BARCELONA**

Extens i variat assortit
 en tota classe de
CALÇAT

ESPECIALITAT en NOVITATS
 PER A SENYORA

BAR

"Las Euras"

El més familiar i més
 concorregut de Gracia

(servei perfeccionat)

Plaça Rius i Taulet, 1

IMPREMPTA

Vda. de J. Riera

Gran assortit
 de Postals a l'engròs
 Felicitacions
 Estampes 1.ª Comunió

Riera Baixa, 11 i 13

Teléfono 3385 A

Bar MONTSENY

DE

FELIX FERRER

Verdi, 55

BARCELONA

REPRESENTANT

DEL

"Anís Catalunya"

Aigua Mineral Natural

..... **PURGANT**

DE

COSLADA

Analitzada per el Dr. Ramón i Cajal

♦ ♦ ♦

La millor purga i de resultats més eficaços

♦ ♦ ♦

Antibiliosa ☒ Antiherpètica ☒ Descongestionant

♦ ♦ ♦

Preventiu insubstituïble contra les infeccions tifoïdes i gripals

El mitjà més eficaç per a combatre l'ESTRENYIMENT

♦ ♦ ♦

Empleades en rentats i ablucions i deixant assecar — sense eixugar-la — la part mullada, donen magnífics resultats en els herpes, eczemes i demés afeccions de la pell.

Demani's a tot arreu